

Blok tematyczny: Idą wakacje (krajobrazy).
Temat: Wisła płynie.

Cel lekcji: Wdrażać do korzystania z mapy. Zapoznać z elementami geografii Polski. Zapoznać z biegiem Wisły - polskiej głównej rzeki oraz z najważniejszymi miastami leżącymi nad Wisłą. Utrwalać posługiwanie się liczebnikami porządkowymi. Zaznajomić z wierszem i piosenką o Wiśle. Wdrażać do umiejętności uzupełniania tekstu.

Pomoce:

nauczyciel - mapa Polski, kontury Polski z zaznaczonym biegiem Wisły, zdjęcia przedstawiające Kraków, Warszawę, Toruń, Bałtyk i kartoniki z nazwami miast do przyklejenia na mapie, tekst do uzupełniania i kartki z wyrazami dla każdego ucznia (wyrazy: Wisła, z gór, do morza, Kraków, Kochają).

- uczeń – niebieska wstążka, która „będzie” wodą w Wiśle.

Zapis w dzienniku: Z biegiem Wisły – głównie polskiej rzeki; miasta nad Wisłą; liczebniki porządkowe; uzupełnianie tekstu.

Przebieg lekcji:

1. N-I po powitaniu uczniów zapowiada, że temat lekcji jest na razie tajemnicą. Uczniowie odkrywają ją, jeżeli wykonają następujące zadanie.

N-I zadaje proste pytania (jest ich 5). Uczeń, który jako pierwszy odpowie, otrzymuje kartkę z wypisanym wyrazem – odpowiedzią i staje przy tablicy, pokazując wszystkim „swoją” kartkę z wyrazem.

Po chwili przed klasą stoi 5 uczniów w kolejności zgodnej z kolejnością zadawanych pytań. Każdy trzyma przed sobą „wyraz”.

Pytania:

1. Co płynie z kranu?	WODA
2. Co wysyłasz na pocztę?	LIST
3. Jaki smak ma sól?	SŁONY
4. Jak nazywa się mebel, przy którym siedzisz w szkole?	ŁAWKA
5. Gdzie mieszka król?	ZAMEK

Czytamy poszczególne wyrazy. Można jej poddać analizie sylabowo - głoskowej i krótko porozmawiać z uczniami.

Np. - Czy pijesz wodę mineralną? Ile wody pijesz dziennie? Czy myjesz ręce pod bieżącą wodą?

- Czy wysłałeś niedawno list do kogoś? Czy otrzymałeś kiedyś list od koleżanki? Czy wiesz, jak się adresuje kopertę?

- Jaki smak ma cytryna? Jaki smak ma malina? Jaki smak ma chrzan?

- Z kim siedzisz w ławce? W którym rzędzie jest twoja ławka? Która to jest ławka?

- Czy zwiedzałeś jakiś zamek? Jak wygląda zamek? Z czego jest zbudowany?

Następnie n-I pyta: jaka jest pierwsza litera pierwszego wyrazu? W

Wręcza jednemu z uczniów siedzących w ławkach kartonik z literą W

Kolejne pytania:

Jaka jest druga litera drugiego wyrazu? I

Jaka jest pierwsza litera trzeciego wyrazu? S

jaka jest pierwsza litera czwartego wyrazu? Ł

jaka jest druga litera piątego wyrazu?

A

Uczniowie, którzy otrzymali kartoniki z literami, stają przed klasą w odpowiedniej kolejności. Pozostali uczniowie siadają na swoje miejsca. Wszyscy czytamy powstały wyraz – WISŁA.

To zadanie można opracować w formie krzyżówki. Każdy uczeń otrzymuje od n-l krzyżówkę. Wkleja ją do zeszytu i wypełnia – wpisuje odpowiednie wyrazy, a potem podaje hasło – WISŁA. N-l sprawdza, czy uczniowie prawidłowo wypełnili krzyżówkę. Można przyjąć, że wyrazy będą wpisywane wielkimi literami. Nie będzie wówczas problemu z hasłem WISŁA, które trzeba napisać z wielkiej litery.

N-l: Czy domyślacie się, o czym będziemy dziś mówić?

Ucz. O Wiśle.

(Jeżeli ucz. nie znają tej nazwy, nie słyszeli o Wiśle, to oczywiście wyjaśniamy, pokazujemy na mapie).

Tak, Wisła to jest polska rzeka.

2. Przyglądanie się mapie Polski. Dobrze, by było najpierw pokazać uczniom mapę, na której jest Polska i Ukraina. N-l zwróci uwagę uczniów na sąsiedztwo obu krajów, na stolice, główne rzeki. Można porozmawiać o tym, kto był już w Polsce, jakie miejsca odwiedził; kto ma rodzinę w Polsce. Potem przechodzimy do konturów Polski.

Pytania:

- jakie kolory widzisz na mapie?
- czy wiesz, co one oznaczają?
- gdzie są góry?
- jak się nazywają te góry?
- gdzie jest morze?
- jak się nazywa to morze?

N-l: Popatrzcie na Wisłę. Wisła płynie z gór do morza. Zaczyna się jako mała rzeczka, a potem staje się dużą rzeką. Z gór płynie szybko, na nizinach wolno. Nad Wisłą jest wiele miast. Na naszej mapie widać trzy kółeczka. Oznaczają one miasta.

Kraków

Warszawa

Toruń

N-l pokazuje uczniom kartoniki z nazwami miast. Analizujemy każdą nazwę z osobna (analiza sylabowo-głoskowa).

Następnie wybieramy 3 uczniów za pomocą wylczanki, którą tu będzie fragment wiersza

J. Tuwima

„Rzeczka” -

Płynie, wije się rzeczka,
jak błękitna wstążeczka.

Uczniowie przyklejają do konturów Polski kartoniki z nazwami miast.

3. Miasta nad Wisłą.

N-I pokazuje zdjęcia przedstawiające charakterystyczny dla danego miasta widok i krótko opowiada o danym mieście.

Informacja dla nauczyciela, który zdecyduje, co przekazać uczniom.

Kraków –

Kraków to jedno z największych miast Polski i jednocześnie jedno z najstarszych. Dawna stolica Polski. Siedzibą królów był Wawel.

W Krakowie czekają na turystów liczne atrakcje. Bardzo popularne są przejażdżki dorożkami po starym mieście. Rynek krakowski słynie również z gołębi i kwiaciarek.

Spośród kilkudziesięciu muzeów i galerii koniecznie trzeba zobaczyć zbiory zgromadzone na Zamku Królewskim ze skarbem i zbrojownią, a także Muzeum Czartoryskich - słynne przede wszystkim ze względu na kolekcję obrazów, której najcenniejszym skarbem jest „Dama z łasiczką” Leonarda da Vinci. W Krakowie znajdziemy też Muzeum Lotnictwa Polskiego, zlokalizowane na terenach dawnego lotniska.

Miasto pełne jest studentów. Uniwersytet Jagielloński to najstarszy po praskim uniwersytet w Europie Środkowej. Został założony w 1364 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Studiowali tu m.in. Mikołaj Kopernik i Karol Wojtyła. W Krakowie istnieje 11 dużych teatrów oraz szereg mniejszych, często wystawiających swoje sztuki w małych nastrojowych piwniczkach. Znajduje się tu także pierwszy polski teatr stały, publiczny i zawodowy, Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej, jeden z najstarszych w Polsce.

Kraków, a zwłaszcza Stare Miasto, to centrum wydarzeń związanych z kulturą. Wśród wielu imprez cyklicznych odbywających się cały rok warto wymienić: Międzynarodowy Festiwal Piosenki Żeglarskiej "Shanties" (luty), PaKA - przegląd młodych kabaretów polskich, głównie studenckich (kwiecień), Ogólnopolski Festiwal Filmów Krótkometrażowych - krajowy przegląd filmów krótkometrażowych, najstarsza impreza filmowa w Polsce i jedna z najstarszych na świecie (maj), Zaduszki Jazzowe - najstarszy w Europie festiwal jazzowy (listopad). Kraków to miasto wielu artystów. Turyści poczują tu wyjątkową atmosferę.

Warszawa -

Warszawa to stolica Polski. Jest największym polskim miastem pod względem liczby ludności i powierzchni.

W Warszawie mieści się wiele muzeów i galerii sztuki. Największe galerie to Zachęta i Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, zaś największe warszawskie muzea to Muzeum Narodowe na Zamku Królewskim i Muzeum Pałac w Wilanowie.

Warszawa jest jednym z najwyższych miast Europy po Moskwie, Paryżu, Frankfurtu nad Menem i Londynie. Najwyższym budynkiem w Polsce jest oczywiście Pałac Kultury i Nauki, który znajduje się w centrum miasta. Spośród słynnych warszawiaków warto wspomnieć noblistkę Marię Curie-Skłodowską oraz reżysera Krzysztofa Kieślowskiego.

W stolicy odbywa się wiele festiwali i konkursów muzycznych. Do najważniejszych należy zaliczyć: Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej "Warszawska Jesień", Jazz Jamboree, Warsaw Summer Jazz Days czy Festiwal Mozartowski.

Toruń –

Toruń to jedno z najciekawszych i najpiękniejszych miast w Polsce. Już sama panorama miasta, kiedy wjeżdża się do niego po moście, robi wrażenie.

Zwiedzanie Torunia najlepiej zacząć od Starego Rynku, na którym znajdują się liczne zabytki, świadkowie dawnej potęgi Torunia, jako miasta handlu i miasta królewskiego, np. potężny ratusz umiejscowiony na środku rynku, Dwór Artusa stanowiący teraz centrum kulturalne, w którym odbywają się wystawy i koncerty, a także pomnik Mikołaja Kopernika, który stanowi punkt spotkań, miejsce robienia zdjęć.

Z Toruniem nieodłącznie kojarzą się pierniki. Wyrabiane są w toruńskiej fabryce „Kopernik”. Na rynku oraz w okolicznych uliczkach działają cztery firmowe sklepy sprzedające pierniki. Można je kupić zarówno na wagę, jak i w paczkach, a wchodząc do sklepu, można nasycić się przyjemnym zapachem. Od prawie dziesięciu lat jedną z atrakcji jest również możliwość zrobienia własnego piernika w Muzeum Piernika na ulicy Rabiańskiej 9. Jest to nie byle jakie wyrabianie, ponieważ robi się go starym sposobem, jaki był stosowany przez panie jeszcze w XV wieku. Każdy uczestnik kursu pieczenia piernika może wybrać sobie własną foremkę oraz ozdobić ciastko. Jest to zabawa zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych.

Po obejrzeniu zdjęcia przedstawiającego dane miasto i opowieści n-l o nim wybrany uczeń przykleja do mapy Polski kartonik z nazwą miasta.

3. Wiersz „Wisła” Zbigniewa Dmitrocy.

N- l mówi uczniom, że Polacy bardzo kochają swoją rzekę, śpiewają o niej piosenki, układają wiersze.

N-l informuje uczniów, że 2017 r. ogłoszono w Polsce Rokiem Wisły.

Teraz poznacie jeden z wierszy o Wiśle. N-l czyta wiersz.

Zbigniew Dmitroca

„Wisła”

**Z pięknej polskiej góry
Wyływa źródło,
Które się zamienia
W polską rzekę wielką.**

**Ta rzeka to Wisła,
Płynie przez kraj cały,
Przez Kraków, Warszawę
I Toruń wspaniały.**

**Wiele innych polskich
Miast i wsi spotyka,
A na samym końcu
W polskim morzu znika.**

Pytania do wiersza:

- gdzie Wisła bierze swój początek?
- jakie miasta leżą nad Wisłą?
- gdzie Wisła wpływa?

Utrwalamy słowa : góry, miasto, morze oraz związki wyrazowe: płynie z gór, leży nad Wisłą, wpływa do morza.

4. A teraz poznacie piosenkę o Wiśle „Płynie Wisła, płynie”. Obejrzyjcie filmik, posłuchajcie, jak śpiewają dzieci.

„Płynie Wisła, płynie” - piosenka

muzyka: Kazimierz Hoffman, słowa: Edmund Wasilewski, Kazimierz Hoffman

1. Płynie Wisła, płynie po polskiej krainie. (2x)

Zobaczyła Kraków, pewnie go nie minie.

Zobaczyła Kraków, pewnie go nie minie.

2. Zobaczyła Kraków, wnet go pokochała, (2x)

a w dowód miłości wstęgą opasała.

A w dowód miłości wstęgą opasała.

3. Płynie Wisła, płynie po polskiej krainie. (2x)

A dopóki płynie, Polska nie zaginie.

A dopóki płynie, Polska nie zaginie.

<https://www.youtube.com/watch?v=cjRtXGoC0f8>

Nauka piosenki. Wspólne śpiewanie. Powiewanie niebieskimi szarfami.

Każde dziecko powiewa swoją wstążką lub wiążemy wstążki, które przynieśli uczniowie – robimy długą „rzekę” i wszyscy, trzymając ją, powiewają podczas śpiewania piosenki.

4. N-I rozdaje uczniom kartki z tekstem do uzupełnienia oraz karteczki do wklejenia.

Tekst

Wisła jest najdłuższą rzeką w Polsce. Wypływa z gór i wpada do morza. Nad Wisłą leżą miasta:

Kraków, Warszawa, Toruń. Polacy kochają swoją rzekę.

Tekst do uzupełnienia

Kartoniki dla każdego dziecka: Wisła, z gór, do morza, Kraków, Kochają.

5. Zadanie domowe

Wkleić do zeszytu kartkę z tekstem. Nauczyć się czytać tekst.

Materiał do wykorzystania na lekcji:

Czesław Janczarski - „Wisła”

Wisła błękitna,
szara Wisła,
Najmilsza rzeka.
Płynęła tutaj
przed wiekami
i zawsze jest tu
wiernie
z nami.

Owija wstęgą
Kraków sławny
i płynie,
płynie
do Warszawy.
W Gdańsku
na Wisłę morze czeka,
spiesz tam Wisła,
polska rzeka.

Wisła błękitna, szara Wisła,
jest mi najmilsza
i najbliższa.
I zawsze,
gdy o Polsce myślę
myśl - jak rybitwa -
jest przy Wiśle.